SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.

A°. 1854. Vrijdag 14 April. N°. 15.

ADVERTENTIE-BLAD. | Prijs per Jaar voor *Samarang* ƒ 12.—
» » » buiten *Samarang* » 14.—
CHINEESCH BIJBLAD. | » » » voor *Samarang* » 8.—
» » » buiten *Samarang* » 10.—

DIT ADVERTENTIE-BLAD WORDT IEDEREN **VRIJDAG** UITGEGEVEN.

De prijs der Advertentiën, is van *een* tot *tien* woorden *een* gulden; verder, voor iedere *vijf* woorden *zestig* duiten of ½ Recepis, behalve het zegelregt voor den Lande.

Bij dit blad behoort één BIJVOEGSEL.

OFFICIEEL GEDEELTE.

Publicatie.

VAN WEGE EN IN NAAM DES KONINGS.

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doet te weten:

Dat Hij heeft goedgevonden en verstaan,

Bij deze openlijke afkondiging te doen van het Koninklijk besluit van 13 Januarij 1854 n°. 64, luidende als volgt:

Wij WILLEM III, *bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, Groot-Hertog van Luxemburg, enz., enz., enz.*

Overwegende dat de staat een uitsluitend regt van eigendom heeft op alle stukken en bescheiden, behoorende tot de gouvernements archieven, en dat het noodzakelijk is, in het openbaar belang, maatregelen te nemen tot handhaving van dit eigendomsregt in de kolonien en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen.

Gezien de voordragt van Onzen minister van kolonien, van 18 Oct. 1853 n°. 374, in overleg met Onzen minister van justitie.

Gezien art. 59 der grondwet;

Den raad van state gehoord, advies van 4 Nov. 1853 lett. N¹.;

Gezien de nadere voordragt van Onzen minister van kolonien, van 11 Jan. 1854 n°. 23, daarbij overleggende eene missive van Onzen Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, van 20 Sept. jl. n°. 572/1, en afschrift van een door denzelven op 31 Aug. te voren genomen besluit, tegen de toenemende ongepaste bekendmaking aldaar van zaken het bestuur betreffende.

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. In de kolonien en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen, vermag niemand, van welken rang of staat hij zij, zonder daartoe uitdrukkelijk van regeringswege te zijn gemagtigd:

a. aan onbevoegden inzage, afschrift of uittreksels te geven van de archieven van het gouvernement, of van die op eenige op hoog gezag ingestelde administratie of inrigting van openbaar bestuur;

b. eenig gedeelte van die archieven ook niet bij wege van uittreksels door den druk of eenige andere wijze openbaar te maken;

c. eenig gedeelte van die archieven, niet vereischt voor de verrigting der hem van regeringswege opgedragen werkzaamheden, onder zich te houden.

Onder de archieven voormeld, zijn begrepen alle acten en bescheiden, door de besturen in de overzeesche bezittingen van het opperbestuur in het moederland ontvangen.

Art. 2. Het verbod van het voorgaand artikel vervalt, zoodra eenig stuk van regeringswege is openbaar gemaakt, en insgelijks ten aanzien van al zoodanige stukken, welke aan iemand in zijn bijzonder belang zijn uitgereikt, als beschikking op of tot toelichting van bij de regering aanhangig gemaakte verzoeken, klagten of bezwaren.

Art. 3. Wanneer afschrift van eenig tot de in art. 1 bedoelde archieven behoorend stuk voor iemand noodig is tot zijne verdediging of regtvaardiging, zal hij tot bekoming van zoodanig stuk, een met redenen omkleed verzoek kunnen doen aan den landvoogd, met het hoogste gezag in de kolonie of bezitting Onzentwege bekleed, die alsdan tot de verstrekking van een gewaarmerkt afschrift, de noodige magtiging verleent, ten zij gewigtige redenen voor het tegendeel bestaan.

Art. 4. Een ieder is, bij het verlaten van 's lands dienst in de kolonien en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen, om welke redenen of op welke wijze ook, gehouden, zoodra mogelijk en zonder daartoe bijzonder te zijn uitgenoodigd, alle gouvernements stukken, zoowel oorspronkelijke als afschriften, uittreksels of minuten, welke hij onder zich heeft, onder overlegging van een behoorlijken inventaris, ter beschikking te stellen van het gouvernement, hetwelk die stukken van hem doet overnemen of, des geraden oordeelende, ten verzoeke van den betrokkene, geheel of gedeeltelijk kan afzien van die terugname.

Art. 5. Burgerlijke ambtenaren en militairen, in of buiten werkelijke dienst, het verbod van art. 1 van dit Ons besluit overtredende, worden uit 's lands dienst ontslagen.

Het genot van elk pensioen of elken onderstand, op de koloniale fondsen aangewezen, vangt niet aan, alvorens of wordt geschorst tot dat overeenkomstig de voorschriften van dit Ons besluit, volledige af- en overgifte van stukken hebben plaats gehad.

Het pensioen of de onderstand vervalt, bij mededeeling of openbaarmaking in geschrifte of in druk, hetzij met of zonder medewerking van derden of tusschenbeide komende personen, van eenig stuk, in strijd met dit Ons besluit.

Art. 6. Voormalige niet gepensioneerde koloniale ambtenaren, zoo burgerlijke als militaire, gemagtigden, bewindvoerders, uitvoerders van uiterste wilsbeschikkingen van eenig koloniaal burgerlijk of militair ambtenaar, van diens erfgenamen of deze laatsten zelve, en in het algemeen zij, welke zonder te vallen in de termen van het voorgaande artikel, dit Ons besluit overtreden, worden bij regterlijk vonnis veroordeeld in eene geldboete van ƒ 1000 tot ƒ 3000 te verhalen bij lijfsdwang.

Art. 7. Bij regterlijk vonnis kan bovendien elke houder van eenig in dit Ons besluit bedoeld stuk worden gelast tot af- en overgifte daarvan.

De wettelijke en andere bepalingen omtrent dwanguitgifte van acten, in de koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen van kracht, zijn daarop toepasselijk.

De regtsvorderingen tot af- en overgifte worden ingesteld door of ten name van den Gouverneur der kolonie of bezitting.

Zij verjaren na verloop van 30 jaren, te rekenen van het overlijden des houders, of zoo deze ambtenaar of militair is, van diens ontslag uit 's lands dienst.

Art. 8. Door het tegenwoordige besluit wordt geen inbreuk gemaakt op de toepassing der algemeene strafwetgeving, voor zoo verre daartoe termen mogten blijken aanwezig te zijn.

Art. 9. Alle vroegere bepalingen in de koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen, dit onderwerp betreffende, worden bij deze ingetrokken en in werking gesteld.

Onze minister van koloniën is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden gezonden aan Onzen minister van justitie en aan den raad van state.

's Gravenhage, den 13den Januarij 1854.

(get.) WILLEM.

De Minister van Koloniën,
(get.) C. F. Pahud.

Accordeert met deszelfs origineel.
De fung. secret. generaal bij het minist. van kolon.,
(get.) A. L. Weddik.
Voor eensluidend afschrift.
De fung. secret. generaal,
(get.) A. L. Weddik.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze gepubliceerd worden waar zulks te doen gebruikelijk is, en voorts worden opgenomen in het staatsblad van Nederlandsch-Indie en in de Javasche Courant.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, justicieren en officieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte nakoming dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Buitenzorg, *den 3den April 1854.*
(Staatsblad n°. 18.) DUYMAER VAN TWIST.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.
De Algemeene Secretaris,
A. PRINS.

Publicatie.

VAN WEGE EN IN NAAM DES KONINGS.

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den raad van Nederlandsch-Indie gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doet te weten:

Dat hij

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat padie en rijst, in geheel Nederlandsch-Indie, onverschillig van welke plaats en onder welke vlag aangevoerd, gedurende het jaar 1854, *vrij van regten* zal kunnen worden ingevoerd.

En opdat deswege niemand onwetendheid voorwende, zal deze, zoowel in de Nederduitsche als Inlandsche talen alom worden gepubliceerd en geafficheerd, waar zulks te doen gebruikelijk is, en voorts worden opgenomen in het Staatsblad van Nederlandsch-Indie en in de Javasche Courant.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte nakoming dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te Buitenzorg, *den 3den April 1854.*
[Staatsblad n°. 20.] DUYMAER VAN TWIST.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.
De Algemeene Secretaris,
A. PRINS.

MENGELWERK EN BIJDRAGEN.

Eene Fabriek van Chemische Zwavelstokken.

(Vervolg en Slot).

Een of twee Fransche schrijvers noemen haar, en geven de geleerden op, die dezelve verbeterd hebben; hier en daar heeft een enkele ijverige Duitscher een paar factas verzameld over de verbreiding der lucifers aan gene zijde van den Rhijn, maar nergens vindt gij een trouw verhaal van hare vorderingen. Dit is verkeerd, want welk een gewigtige rol speelt de lucifer niet in het dagelijksch drama van het moderne leven!

Gij eet met eenige vrienden in eene tavern van het Strand. De porto en de noten zijn op tafel, gij verlangt eene sigaar; men brengt u niet meer het brandende papier, dat u de vingers schroeide, het tafelkleed bezoedelde, en den tabak de reuk gaf van een verbrand vod, maar eenen smaakvollen, welriekenden zwavelstok.

Gij komt laat te huis; geen vuur, geen licht, geen bediende meer, maar de doos met lucifers is op de tafel uwer voorkamer, en in een oogenblik hebt gij licht, zonder dat ketsen van staal op steen, zonder de lucht van het brandende zwam, zonder van uw mond een blaasbalg behoeven te maken om de te langzame werking van het vuur te moeten helpen.

Gij reist bij slecht weder en wilt schrijven. Voor den tijd der lucifers, kondet gij 10 maal tegen één geen licht bekomen om uw brief toe te lakken. De Indianen, zeggen ons de reizigers, dragen steeds een paar stukken droog hout mede om op reis om vuur te maken; bij ons is niet ieder een er opgesteld om een takkebos in zijn zak mede te voeren, terwijl de lucifers altijd in een sigaren-koker of portefeuille plaats kunnen vinden.

Gij vreest voor een ziek kind, dat gedurende den nacht uwe zorg vereischt. Voorheen moest ge uwe kamer verlichten door middel eener lamp, die het vertrek vulde met den stoom van de olie, en u wakker hield door haar flikkerend licht. Gij hebt nu niet meer nacht of duisternis te vreezen; gij laat het kind in die natuurlijke duisternis rusten, die voor den verkwikkenden slaap een vereischte is. Gij plaatst de lucifer slechts onder uw bereik, die in een oogenblik de willekeurige duisternis kan ophelderen. Zoo speelt de Chemische zwavelstok haar rol in alle omstandigheden des huisselijken levens. De kracht en het eigenaardige der hedendaagsche beschaving, komt zoowel in die kleine voorwerpen te voorschijn als in de groote voorvallen en nationale ondernemingen.

Alles wat tot het gemak en het welzijn der massas verstrekt, verdient, van welken aard het ook zij, onze opmerking. De wetenschap is nu niet meer de dienstbare geest van enkelen, hare wonderen zijn niet meer het aan de rijken en grooten dezer aarde verzekerde monopolie. De rijkdommen der wetenschap en de magt der werktuigkunde, worden niet meer opgeroepen alleen om pijramiden te bouwen om er een vorstelijk persoon onder te begraven. Kunst en industrie staan een ieder ten dienst en werken gezamentlijk, zoo om den spoorweg, als om de

Publicatie.

VAN WEGE EN IN NAAM DES KONINGS.

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË,

Den raad van Nederlandsch-Indie gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! doet te weten:

Dat Hij

Overwegende:

dat in de laatste jaren onderscheidene nieuwe stelsels van suikerbereiding zijn uitgevonden en toegepast;

dat het bekend is, dat voor de toepassing van enkele dezer nieuwe methodes, middelen, zooals loodwit, moeten worden aangewend, die schadelijk zijn voor de gezondheid der verbruikers;

dat wel is waar niet is gebleken, dat dusdanige schadelijke middelen in Nederlandsch-Indie, meer speciaal op Java, worden aangewend, en dat dus in den strikten zin geen voorzorgsmaatregelen vereischt worden;

dat het echter tot geruststelling, zoowel van den handelsstand als van de verbruikers, wenschelijk mag worden geacht, daartegen een algemeen verbod uit te vaardigen;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen gelijk bepaald wordt bij deze:

Art. 1. Het gebruik van loodbereidingen, onder welke benaming en op welke wijze ook, zoomede van looden gereedschappen bij de bereiding van suiker, is verboden, op straffe eene boete, niet te boven gaande eene som van f 1000 tot f 10000, onverminderd de lijfstraffelijke vervolging, bijaldien daartoe, ter zake van opzettelijk toedienen van voor de gezondheid schadelijke bestanddeelen, of uit anderen hoofde, termen mogten aanwezig zijn.

Art. 2. De vervolging te dezer zake zal kunnen worden ingesteld tegen de eigenaren, administrateurs of beheerders van suikerfabrieken, en zullen zij solidair aansprakelijk zijn voor deze boete en de proceskosten.

Art. 3. Alle suiker, welke zal blijken, na publicatie dezer bepalingen, in strijd daarmede bereid te zijn, waar en bij wie, die ook is achterhaald, zoomede alle bij de bereiding van suiker gebezigde werktuigen van lood, zullen ten behoeve van den lande worden verbeurd verklaard en vernietigd.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze alom, zoowel in de Nederlandsche als in de Inlandsche en Chinesche talen, worden gepubliceerd en geafficheerd, ter plaatse waar zulks gebruikelijk is.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder, voor zooveel hem aangaat, aan de stipte nakoming dezer de hand zullen houden, zonder eenige oogluiking of aanzien des persoons.

Gegeven te BUITENZORG, *den* 3den *April* 1854.

(Staatsblad n°. 21.) DUYMAER VAN TWIST.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.

De Algemeene Secretaris,
A. PRINS.

EXTRACTEN *uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den* 3den *April* 1854. (n°. 2.)

(Staatsblad n°. 19.)

Gelezen de missive van den minister van kolonien, van 3 Febr. 1854 la. A no. 12/81.

Gelet op het besluit van heden no. 1;

De raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Met ampliatie der bepalingen, nopens de toekenning van pensioenen aan alle lands dienaren, zonder onderscheid, te bepalen:

Eerstelijk: Dat geen pensioen of onderstand, ten laste der koloniale geldmiddelen, zal worden verleend, tenzij, boven en behalve de reglementair aangewezen stukken, tevens worden overgelegd eene verklaring van den algemeenen secretaris of van den chef van den generalen staf van het leger, naar gelang de betrokken persoon in burgerlijke of in militaire dienst is, dat is voldaan aan het voorschrift van artikel 4 van het Koninklijk besluit van 13 Jan. 1854 no. 64 (Indisch staatsblad no. 18),

Ten Tweede: Dat de uitbetaling van het pensioen of den onderstand, om het even of die in Indie dan wel in Nederland of elders plaats heeft, zal worden gestaakt, wanneer de gepensioneerde of onderstand genietende heeft gehandeld in strijd met opgemeld Kon. besluit.

Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De Algemeene Secretaris,
A. PRINS.

BUITENZORG, *den* 5den *April* 1854. (n°. 3).

(Staatsblad n°. 22.)

Gelezen, enz.

De raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Tot bevordering van het vangen en dooden van tijgers in de bewoonde streken van Java, met intrekking van alle strijdende vroegere bepalingen, vast te stellen dat zal kunnen worden gevorderd, als belooning voor het vangen of dooden van tijgers, van welken leeftijd ook, f 22 (*Twee en twintig gulden.*)

Ten tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De Algemeene Secretaris,
A. PRINS.

BUITENZORG, *den* 5den *April* 1854. (n°. 4.)

(Staatsblad n°. 23.)

Gelet, enz.

De raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Met ampliatie van artikel 9 van het besluit van 26 Mei 1827 no. 7 (staatsblad no. 55), te bepalen, dat de brieven-bestellers op de hoofdplaatsen Batavia, Samarang en Soerabaija, voortaan voorzien zullen zijn van een distinctief teeken, bestaande uit eenen lederen armband met koperen plaat, en met het opschrift *Brieven-Posterij, Residentie . . . . No. . . . .*

Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De Algemeene Secretaris,
A. PRINS.

Bij Koninklijk besluit van 16 Jan. 1854 no. 30, is bepaald, dat de bij Zr. Ms. besluit van 6 October 1853 no. 58 plaats gehad hebbende benoeming van den waarnemenden kommandant des legers in Indie, *G. Bakker*, tot generaal-majoor effectief, gerekend wordt te zijn ingegaan van den 13den Junij 1850, dagteekening van het besluit no. 71, waarbij hem de titulaire rang van generaal-majoor is verleend geworden, en aan hem voorts toegekend, op zijn daartoe gedaan verzoek, op de meest eervolle wijze, ontslag uit Zr. Ms. militaire dienst en pensioen in den rang van generaal-majoor.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal *zijn de volgende beschikkingen genomen:*

CIVIEL DEPARTEMENT.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit de betrekking van hoofdschout van het Wester-kwartier der Ommelanden te Batavia, *J. T. Meijer*, en zulks onder toekenning van wachtgeld.

Uit 's lands dienst, de ambtenaar *Th. D. Engel, Jr.*, gewezen posthouder te Kauer, laatstelijk belast met het beheer der Ommelanden van Benkoelen.

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, *C. Lufting*, gewezen klerk op het residentie-bureau te Soerabaija, laatstelijk op wachtgeld.

ONTTROKKEN:

De ambtenaar ter beschikking van den directeur der cultures *R. A. Scott*, aan die beschikking.

BENOEMD:

Tot gouvernements-commissaris, om bij alle algemeene vergaderingen van stemgeregtigde deelhebbers, de belangen van het algemeen te vertegenwoordigen, en om op te treden als voorzitter van de door de algemeene vergadering van stemgeregtigde deelhebbers, op den 18den April 1854 te kiezen commissie tot opname der balans, enz.:

Jhr. *J. F. Hora Siccama*, directeur-generaal van financien.

Tot predikant bij de protestantsche gemeente te Soerabaija, *H. H. Schiff*, thans predikant bij die te Soerakarta.

Tot raadsheer in het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, mr. *H. W. du Perron*, thans griffier bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie.

Tot lid van de algemeene rekenkamer, *W. E. Schenk*, thans assistent-resident te Krawang.

Tot advocaat en procureur bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, mr. *J. W. van de Laar*.

Tot assistent-resident van het Wester-kwartier der Ommelanden van Batavia, *W. Castens*, laatst secretaris der residentie Samarang, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, thans op non-activiteit.

Tot assistent-resident van het Zuider- en Ooster-kwartier der Ommelanden van Batavia, *N. D. Lammers van Toorenburg*, thans secretaris der Preanger Regentschappen.

Tot assistent-resident van Poerbolingo, in de residentie Banjoemaas, *F. Buijn*, thans controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures.

Tot assistent-resident van Ambal, in de residentie Bagelen, *J. F. Schultze*, thans controleur der 1ste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures.

Tot boekhouder bij de algemeene pakhuizen te Soerabaija, *J. C. Noll*, laatst klerk en havenmeester te Sambas, thans op wachtgeld.

Tot controleur der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, *H. H. Haase*, ambtenaar ter beschikking van den directeur der cultures.

Tot opziener der 1ste klasse bij de nopalcultuur en cochenilleteelt, *L. Fretz*, thans opziener der 2de klasse.

Tot opziener der 1ste klasse bij de indigo-cultuur *P. Stekkinger*, thans opziener der 2de klasse.

Tot kommies bij den assistent-resident in het Westerkwartier der Ommelanden van Batavia, tevens griffier bij den landraad aldaar, *C. M. G. A. M. Ecoma Verstege*, ambtenaar op wachtgeld, laatst commies bij den assistent-resident van Aijer-Bangies en Rau, ter Westkust van Sumatra.

BEPAALD:

Dat de 1ste kommies *P. A. Gijsbers*, op het bureau, van den assistent-resident in de Ommelanden van Batavia, gedurende het loopende jaar, belast zal blijven met de functiën van commies bij den assistent-resident in het Zuider- en Oosterkwartier der Ommelanden van Batavia.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den resident van Japara *C. F. Boudriot*.

Een verlof voor den tijd van 1 jaar, naar Nederland, wegens ziekte, aan den civielen concierge van het paleis te Weltevreden en bode ter algemeene secretarie *A. J. J. Guise*.

Schutterijen, enz.

Bij de Schutterij te Amboina.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, de 1ste luitenant *C. Bosscher*.

MILITAIR DEPARTEMENT.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der infanterie *E. P. A. de Rochemont*.

VERTREK VAN DE LANDMAIL.

Voor het Land. De Resident van *Samarang,* maakt bij deze bekend, dat op Zondag den 23sten April aanstaande, het postpaket bestemd voor de Landmail naar *Europa,* des morgens ten 10 *ure* van dien dag zal gesloten worden, en dat mitsdien de brieven uiterlijk ten 8 *ure* des morgens ten postkantore alhier zullen moeten worden bezorgd.

SAMARANG, *den* 8sten *April* 1854.
De Resident voornoemd,
Bij afwezen:
De Adsistent Resident,
SERLÉ.

---

zwavelstok te verbeteren.

De Heeren Dixon stellen hunne werkplaatsen open voor een ieder, die niet in het vak is, of niet in staat om hunne geheimen te raden. Hun établissement is het grootste der wereld, ter minste in deze tak van industrie. Een jaar geleden, bekende het hoofd van dit huis, bij een parlementair onderzoek, dat hij elk jaar genoeg zwavelstokken maakte om den omvang des aardbols te meten. Evenwel geeft deze verklaring slechts een flaauw denkbeeld van de uitgestrektheid van dit groote gesticht. Het mécanismus is inderdaad indrukwekkend, het wordt door stoom, en werktuigen van onbegrijpelijke snelheid gedreven.

300 personen ongeveer zijn in de werkplaatsen bezig, en eene groote hoeveelheid werk, wordt buiten de fabriek aan vrouwen en kinderen gegeven, die in hunne woonhuizen werken. 450 tot 500 personen vinden op die wijze een bestaan. De stapelplaats, waar het hout verzameld wordt vóór dat het gezaagd wordt, is verscheidene bunders groot. Dezelve is geheel gevuld met roode en witte pijnstammen uit Amerika. Het huis heeft steeds eene houtwerf van 250000 franken van droog pijnboomen hout, dat te droogen ligt in afwachting dat het gezaagd wordt. Somtijds koopen zij voor 150 tot 200000 franken gelijktijdig. Van tijd tot tijd zenden zij Agenten naar Canada of Noorwegen om het staand hout op te koopen, ofschoon zij er somtijds even veel voordeel bij vinden van zich te Liverpool te voorzien.— Het huis levert elken dag van 6 tot 9 millioen geheel afgewerkte zwavelstokken. Het gemiddeld bedrag der bewerking is iedere week van drie-en-veertig millioen.— Indien men van het jaar twee volle weken voor de feestdagen aftrekt, (en in het fabrikaat van de lucifers zijn de rusttijden verdeeld zooals in alle industries van Lancaster), kan men rekenen op 50 werkelijke weken, waarvan de opbrengst tot het ontzettende cijfer van twee milliards en 160 millioenen 's jaars klimt. Indien men de bevolking van Engeland op 30 millioen rekent, maakt dit twee-en-zeventig zwavelstokken per hoofd. Indien men stelt dat elke lucifer twee en een halve duim lengte heeft, zouden zij de oppervlakte eener gebeele provincie bedekken, of naastelkander gelegd, zouden zij eene lengte beslaan grooter dan de omtrek der aarde. Ofschoon nu de fabriek van Newton waarschijnlijk de grootste der aarde is, is het slechts een der talrijke fabrieken die zich met deze industrie bezig houden. Bewijzen deze bijzonderheden niet dat de lucifer sedert lang verdient heeft eene plaats in de industrieële encyclopediën en in de geschiedenis van den handel te bekomen.—

De winkelier van het Strand, die, eenige jaren geleden per week twee doosjes lucifers voor 14 franken het doosje aan rijke grondeigenaars, liefhebbers van nieuwigheden verkocht, dacht er niet aan, dat er een man leefde, die zijne agenten in vreemde landen, en in de afgelegenste koloniën zou zenden, om er de oude bosschen te onderzoeken en op te koopen, dezelve te doen vellen en ze naar Engeland te zenden om ze in chemische zwavelstokken te doen veranderen.

Voor de Policie. De ondergeteekende herinnert de ingezetenen, aan de bepalingen dat een ieder verpligt is, bij aankomst van eenig Europeesch of daarmede gelijkstandig, niet in de afdeeling *Samarang* woonachtig persoon ten zijnen huize, om aldaar, hetzij voor korten tijd, hetzij voortdurend te huisvesten, daarvan binnen twaalf uren kennis te geven ten kantore van Policie, met opgaaf van de namen, beroep en van zoodanige personen, en zulks op verbeurte eener boete van *f* 25.— voor ieder verzuim.

SAMARANG, *De Adsistent Resident voor de Policie,*
den 13*den* *April* 1854. SERLÉ.

Voor het Land. Aan debiteuren van het vendu-departement te *Samarang*, over de maand December 1853, wordt hierbij bekend gemaakt, dat bij aldien zij zich tegen geregtelijke vervolging wenschen te vrijwaren, de aanzuivering van hun debet vóór ultimo dezer zal moeten plaats vinden.

SAMARANG, *De Super-Intendent,*
den 3*den* *April* 1854. C. DE CHAUVIGNY DE BLOT.

Voor het Land. De Rekeningen van Pakhuis-huur voor alhier geëntreposeerde goederen over het 1e. kwartaal 1854 ten kantore van den ondergeteekende ter ontvangst gereed liggende, zoo worden belanghebbenden verzocht dezelven *vóór* ultimo dezer te voldoen, ter vermijding van de poenaliteiten, welke voor nalatigen daaromtrent bij de wet zijn vastgesteld.

SAMARANG, *De Ontvanger der Inkomende en*
den 4*den* *April* 1854. *Uitgaande Regten,*
J. L. SWAAB.

Voor het Land. De ondergeteekende, als daartoe gemagtigd, maakt bekend, dat op den 10den April aanstaande, de brug No. 1 gelegen over de rivier bij het Residentie-bureau, uithoofde der vernieuwing, zal worden afgesloten. De passage met rijtuigen zal mitsdien moeten plaats vinden over de brug No. 4, bezuiden de zoutpakhuizen gelegen; terwijl voor den voetganger eene noodbrug bij de plaats der brug No. 1 zal worden daargesteld.

SAMARANG, *De Ingenieur 2de klasse, Eerst-*
den 5*den* *April* 1854. *aanwezende Ingenieur van den Waterstaat in de Residentie Samarang,*
S. DIK Csz.

SAMARANG.

— In den loop dezer week werd over de noodbrug, die alhier op de groote rivier ligt een zieke in een tandoe door 2 soldaten naar het Hospitaal vervoerd. Een der dragers stortte van de brug in de rivier, waarin toen ook de zieke en de andere drager viel. De zieke ofschoon zwaar aan het hoofd gewond had nogthans tegenwoordigheid van geest genoeg om door inspanning van krachten zwemmende den oever te bereiken, en stapte toen bedaard naar het Hospitaal, de twee dragers de zorg overlatende om met hun leven ook nog de tandoe te redden.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

Nagelaten Boedels.

In de *Javasche Couranten* van 5 en 8 April worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de gecommitteerden in Onchristen sterfboedels te Cheribon, *Goeij Ho.*

Door de weeskamer te Batavia, *J. van Heemskerk.*

Door het collegie van boedelmeesteren te Batavia, *Lie Atjoen, Tjoa Heesan, Njonjo Tjoanio, Mochamat* en *Sania.*

De agenten der Bataviasche weeskamer te Sambas, *C. H. Ruel.*

Officieel aangeslagen Vendutien.

Op DINGSDAG 18 April 1854. Voor het woonhuis van Mr. *Verenet* op Pelloran.

Op WOENSDAG 19 April 1854. Voor het Commissie-huis van *Wermuth & Co.*

Op DONDERDAG 20 April 1854. Voor het Commissie-huis van *Jan Scheltema.*

Op VRIJDAG 21 April 1854. In de Chinesche kamp alhier, bij den Pachter der Lombard-huizen.

ADVERTENTIEN.

GEMENGDE BERIGTEN.

De Pres. Santa Anna wil zich tot keizer van Mexico doen uitroepen. — In Peru zal D. Elias den President Echenique denkelijk den voet ligten met een leger van 3000 man. — Ook te Alblasserdam is de kermis provisioneel afgeschaft en in Piemont alle loterijen hoe ook genaamd. — De koningen van Spanje laat zich na de kraam geducht gelden; verscheidene voorname generaals zijn op zwart zaad gezet. — Te Perigueux is een' opstand van hongerlijders met kracht van wapenen onderdrukt. — Bij Oldebroek is voor *f* 400 manufacturen gestolen, te Doornspijk 10 mud rogge en te Almelo *f* 565 in klinkende specie. — Te Enschede is een *overladen* dronkaard hangende gevonden. (Zw. Cour. 7 Febr.) — Z. M. onze koning heeft besloten een meteorologisch instituut op te rigten, hoofdkwartier Utrecht, ten einde het oog te houden op weer en wind zoo ter zee als te land. — Volgens de Overijss. Cour. van H. dingsdag lag de Zuiderzee nog met ijs besloten, niettemin varen de schepen in alle rigtingen en is hier dien dag de beurtman van Amst. gearriveerd. — Een heer in Z. Afrika te paard gestegen om goudstreken te ontdekken, heeft werkelijk eenige korrels gevonden en is er nu met een wagen op uit. — De predikant van Knollendam staat op het drietal te Schagen. — Rossini heeft een marsch gecomponeerd ter eere van den Grooten Heer: de contra-marsch is reeds in de maak. — Verwacht eene tentoonstelling van pantoffels, schoenen, laarzen enz. te Brussel. — Aangeb. Jassen die men bij regen omgekeerd draagt. (HB. 6915) — Te Marseille heeft een danseres in haar gazen japonnetje vuur gevat en is aan de gevolgen jammerlijk omgekomen. — 't Gron. reciteercollegie *Ons genoegen* is veranderd in *ongenoegen*. De jongeborene van de dienstmaagd des Hn. Mrs. H. is op vereerend verzoek van het kerkbriefje weggelaten in den Briel.

Te Meppel is een zonderling honden reglement in werking gebragt; ieder hond zal eene gravure onder de kin dragen met den naam zijner gemeente, 't jaartal (zijne geboorte?) en zal stipte aangifte moeten worden gedaan van alle bevalling. De policie zal, NB. zorgen, dat er geene losloopende honden gevonden worden: doch waartoe, zal men vragen, dan dat koperen plaatje aan den hals indien alle honden geconsigneerd moeten blijven? (Zwols. C.) — De predikant van Ulzen met zijne wederhelft te bedde, kwamen er dieven door de glasruiten binnen. ZEW. stond ijlings op, greep zijn geladen geweer, loste een schot op de gasten en deed ze verstuiven als kaf. — Te Enschede heeft zich een man opgehangen aan een touw en te Amst. een dito aan zijn beddekwast; de laatste is tijdig afgenomen. — De Directeur van het gekkenhuis te Meerenberg schrijft de toenemende krankzinnigheid onder andere oorzaken mede toe aan het *huwelijk.* — Ook de Heer K te Rott. heeft zich om huisselijke onaangenaamheden door ophanging aan een koord het leven benomen benevens eene jonge juf. te Haarlem, die zich is gaan verdrinken van wege een afgesprongen huwelijk,

TE HUUR:

(217) Tegen den 15den April, het kapitale woonhuis op *Tawang*, thans nog door Mevrouw WHITE bewoond.

VAN MAANEN & CO.

Societeit de Harmonie.

(240) Heeren- en Dames Vereeniging op Zaturdag den 22sten April 1854.

De Kommissaris Fungd. Secretaris,
ANTENI.

Aangekomen Personen.

April 7 *K. F. Pieters, W. F. Emmen.* id. 11 *R. W. Muller.* id. 12 *L. F. Berettij, J. D. von Kriegenbergh, J. D. Michel* en familie, Mevrouw *J. Hiks* geb. *de Lange.*

Vertrokken Personen.

Aril 8 *F. M. van Raadshooven, B. H. N. van Lawick van Pabst, G. B. Fredriksz, W. Semster.* id. 10 *P. M. Abels, J. P. B. Pourchez.* id. 11 *J. A. Neijs, J. M. Doeve.* id. 12 *J. W. de Jonker, L. F. Berettij.*

Schepen in Lading.

Op den 13den April.

Naar . . . . Ned. Ind. bark Hap Heen, kapt. *Naridin*, agenten *B. Kopersmit & Co.*

Naar SOERABAIJA Ned. Ind. bark Abdul Hassim, kapt. *Said Aloewie Bin Aboebakar Alkadrie*, agent *Gezagvoerder.*

Naar . . . . Ned. Ind. bark Louisa, kapt. *Liem Boen Giok*, agent . . . .

Naar . . . . Ned. Ind. bark Fathool Rachman, kapt. *Hadjie Abdul Karim*, agent . . . .

Naar . . . . Ned. Ind. bark Shat Elfrat, kapt. *Said Hamit Alhabassij*, agent . . . .

Naar . . . . Ned. Ind. bark Fathal Hair, kapt. *Said Ydroos Bin Hoesin Masawa*, agent . . . .

Naar SOERABAIJA, Ned. Ind. bark So-öot Ban, kapt. *Sech Mohamat Bin Achmat Banseer*, agent *Gezagvoerder.*

Naar . . . . Ned. Ind. bark Goedang Bezaar, kapt. *Morodjoijo*, agent . . . .

Naar NEDERLAND, Ned. schip Abel Tasman, kapt. *J. Hensing* agenten *B. Kopersmit & Co.*

Naar . . . . Ned. bark Phoebus, kapt. *Beck*, agenten *MacNeill & Co.*

Naar . . . . . Siam. bark Herrowijn, kapt. *Tio Tam*, agent . . . . .

Naar . . . . Sarawahs. schoener Boedjang Iskander, kapt. *Kassan Amin*, agent . . . .

Scheepsberigten.

AANGEKOMEN.

April 7 – Ned. Ind. schoener *Louise*, Liem Boen Giok, v. Muntok 18 Maart.

April 10 – Ned. bark *Abel Tasman*, J. Hensing, v. Soerabaija 6 April.— Ned. Ind. bark *Fatahool Rachman*, Hadjie Abdul Kariem, v. Riouw 9 Maart.— Ned. Ind. bark *Shat Elfrat* hernaamd *Celebes*, Said Hamat Alhabassij, v. Sumanap 1 April.— Ned. Ind. bark *Fathal Hair*, Said Ydroos Bin Masawa, v. Soerabaija 7 April.

April 11 – Ned. Ind. schoener *Goedang Bezaar*, Morodjoijo, v. Palembang 17 Maart.— Ned. bark *Phoebus*, F. Beck, v. Batavia 4 April.— Ned. Ind. bark *Soöot Ban*, Sech Mohamat Bin Banseer, v. Batavia 3 April.

April 12 – Sarawak. schoener *Srie Srawak*, Jeck Oesoop, v. Sarawak 21 Maart.— Ned. Ind. stoomschip *Banda*, H. Schmidt, v. Batavia 11 April, passagiers Luit. Kolonel van der Vlist, de heeren Steenstra Toussaint, Volkert, van der Put, Beth, Schimmelpenninck, Z. M. troepen en bannelingen. NB. de reede gepasseerd.

VERTROKKEN.

April 7 – Deensche bark *Kongen of Denmark*, C. A. H. Eghölm, n. Falmouth.— Ned. Ind. bark *Emelie*, G. Nielant Bannier, n. Tagal Cheribon en Singapoer.

April 8 – Ned. schoener *de Arend*, L. Hus, n. Amsterdam, met vier terugkeerende Militairen.

April 13 – Ned. Ind. bark *Segaffie*, Osman Bin Abdul Drahim, n. Banjarmassing.— Ned. bark *Proteus*, E. van Wagtendonk, n. Schiedam.

AAN- en UITVOER te SAMARANG *van den 6den tot en met den 13den April* 1854.

Van Muntok en Cheribon met de Ned. Ind. schoener Louisa, kapt. *Liem Boen Giok.*

f 1400 zilveren munt, 8 pik. was, 60 pik. trasie, 30 pik. tiengie-bast en 17 st. geb. lijnwaden, *Gezagvoerder.*

Van Grissee met de Ned. Ind. bark Fathal Hair, kapt. *Said Ydroos Bin Hoesin Masawa.*

38 st. Arab. mutsen, 6 st. Arab. vesten, 18 pak. kanten, 10 doz. en 10 bottels ruikende olie, 6 st. Arab. boeken, 45 rollen Arab. ginghams, 10 snoeren Arab. koralen en 11 st. tulbanden, *Sech Mohamat Bin Said Soebaija.*

17 rollen katoenen ginghams, 20 rollen zijden ginghams, 106 st. tulbanden en 7 corg. zijden patolen, *Sech Oemar bin Naphan.*

25 pik. Inl. koperwerk, *Sech Achmat Basandie.*

1 pak zilveren kant en 1½ pik. Europ. bladkoper, *Gezagvoerder.*

125 st. houtwerken, *Sarief Alie Bin Hoesin Masawa.*

Van Riouw, Singapoer en Batavia met de Ned. Ind. bark Fathool Rachman, kapt. *Hadjie Abdul Karim.*

7800 st. Saraijs. planken, 25000 st. ledige zakken, 27000 st. Chin. porceleinen borden, 331 kn. thee, 234 pak. papier, 2 pik. en 12 kn. was, 8 pak. naalden, 1 kt. kramerijen, 1 kt. kamfer en 1200 zilveren Sp. matten, *Order.*

5 doz. glazen gorgeletten en *f* 10,000 zilveren speciën, *Gezagvoerder.*

1 pakje adres, *Said Aloewie Bin Sin Segaf.*

Van Sumanap met de Ned. Ind. bark Shat Elfrat, kapt. *Said Hamit Alhabassij.*

70 koijangs Gouvernements zout.

Van Melbourn over Batavia met het Ned. schip Phoebus, kapt. *Beck.*

3000 roode bouw steenen, 2000 vloer bakken, 3000 blaauwe en roode pannen, 150 krdj. steenkolen, 4 kn. kruiwagens, 998 kelders genever, 7/2 en 9/4 vaten spek, 1 kt. tabak en 3 kn. landbouw gereedschappen, *Order.*

Van Batavia met de Ned. Ind. bark Soöotban, kapt. *Sech Mohamat Bin Achmat Banseer.*

19 collies Artillerie goederen, *Gouvernement.*

3 kn. Adr. rood katoen en 4 kn. gedr. katoen, *MacNeill & Co.*

1 kt. behangsel papier en 2 kn. cambricks, *van den Broek & Veeckens.*

2 kn. katoenen goederen, *van den Broek en Veeckens*, voor het Entrepôt.

22 kn. gebr. katoen, *J. Knagge & Co.*

3 pik. oud koper, 90 st. Batav. bat. kleedjes en doeken, 12 doz. scharen en 1 stel Inl. bruid kisten, *Abdul Rachman.*

15 pik. was, 1 kt. zijden tjiendees en 2 kn. rozijnen, *Said Aloewie Bin Sin Segaf.*

1 kt. banket en suikerwerk, *Order.*

50 tails stof-goud en 400 gouden tientjes, *Sech Achmat RoEgie.*

UITVOER.

Naar Banjarmassing met de Ned. Ind. bark, Segaffie, kapt. *Sech Osman Bin Abdul Rachman Drahim.*

70 kn. ruwe katoen, 2 kn. chitsen, 4 kn. blaauw katoen, 4 kn. roode sarongs en 2 kn. lemenias, *H. N. M.*

12 pik. aardappelen, *Hadjie Abdul Hakim.*

5 « « en 1 st. madapollams, *Said Aboebakar Mesiedjoen.*

4 kodie Java tabak, *Sou Liau Goeij.*

Naar Tagal, Cheribon en Singapoer met de Ned. Ind. bark Emelie, kapt. *G. Nielant Bannier.*

2 krdj. bitter, *Cruger.*

f 300 aan zilveren Sp. matten, *Gezagvoerder.*

20 trom. beschuit, *A. R. Soesman.*

500 pik. Japansche koper, 80 pik. poedersuiker, 482 pik. olie-koek, 3 pik. tamarinde en 30 kleine krdj. Java tabak, *Tan Sian Tjang.*

8 kodie Java tabak, *Tjiam Ing Sie.*

6 id. id., *Kwee Ging Tjong.*

1090 st. rotting-hoeden, 35 corg. pinang-scharen en 3 tails witte vogelnestjes, *The Boen Pien.*

20 kodie en 10 kleine krdj. Java tabak, *Tjam Haij.*

10 kodie Java tabak, *Beh Ing Tjioe.*

34 corg. Java bat. kleedjes en sarongs en 4 kleine krdj. Java tabak, *Ho Tiang Tjaij.*

Naar Schiedam met het Ned. schip Proteus, kapt. *L. van Waytendonk.*

2871 pik. Gouv. koffij, 1001 pik. Gouv. suiker en 50 pik. bindrotting, *N. H. M.*

Aan- en Uitvoer langs den grooten postweg te Samarang van Producten *van 5 tot en met 13 April 1854.*

BENAMING.		AANVOER.		UITVOER.	
		gouv.	part.	gouv.	part.
Koffij	pikols		94	128	
Suiker	krandj.		1340		
Indigo	kisten		68		
Zout	pikols			124	
Rijst	id.		1416		
Tabak	krandj.		2258		891
Olie (klapper)	pikols		779		4
Gambier	id				324

Marktprijzen te Samarang.

Koffij *f* 27 — Op levering afgedaan.
Suiker, No. 16. *f* 13.— Op levering.
Indigo, *f* 3.80
Koe-Huiden, *f* 41.— à *f* 42.— } Schaarsch.
Buffel-Huiden, *f* 42.— }
Staart Peper, *f* 58.— geen voorraad.
Rijst eerste soort, *f* 145.— à *f* 150.—
» tweede » *f* 140.— à *f* 145.—
» derde » *f* 125.— à *f* 130.—
Klapper, (Olie) *f* 17½.
Katjang, » *f* 15½.
Rotting, *f* 7.—
Kadjang Matten, *f* 10.—

Protestantsche Eeredienst.

PASCHEN.

Zondag den 16den April 1854.
des voormiddags te half 9 ure.
C. P. LAMMERS VAN TOORENBURG.

MALEISCHE DIENST

Maandag den 17den April 1854.
des voormiddags te 9 ure,
F. C. VAN DER MEER VAN KUFFELER.

Vrijdag den 21sten April 1854.
Geene Dienst voor de Maleische Gemeente.

Roomsch Catholijke Eeredienst.

Zondag 16 April 1854.
1e. PAASCHDAG.
's morgens om 7 uren en om half negen.

LOF
's avonds om 7 uren.

Maandag 17 April 1854.
2e. PAASCHDAG.
's morgens om 7 uren en om half negen.

LOF
's avonds om 7 uren.

VERSLAG DER METEOROLOGISCHE WAARNEMINGEN TE SAMARANG

Datum	Thermometer.				Winden.				Regen, Onweêr, enz.
Maart	mg. 6	mg. 9	md. 3	av. 10	mg. 6	mg. 9	md. 3	av. 10	
April 7	24^5	28^5	27^5	26^5	O^1	N^2	ZW^5	W^1	weinig regen des namiddags.
8	24^4	29^4	27^2	25^5	O^1	N^2	N^4	N^2	Onweder en regen, des namiddags 0.015.
9	24^5	29^6	30^4	26^4	stil	O^1	ZO^1	O^1	
10	25^6	29^5	30^2	25^8	O^1	O^2	O^5	O^1	
11	26^1	27^5	29^1	26^4	stil	NO^2	N^1	stil	
12	25^8	26^8	27^1	25^5	N^1	N^1	O^1	stil	des morgens regen 0.006.
13	25^4	28^4	30^5	26^4	stil	O^1	ZO^2	stil	

N. B. Thermom. naar CELSIUS, De sterkte van den wind van 0 tot 10, als van stilte tot vliegenden storm. Gevallen regen in Ned. Ellen

BIJVOEGSEL VAN HET SAMARANGSCH ADVERTENTIE-BLAD.

A°. 1854. *Vrijdag, 14 April* **N°. 15.**

Landmail-Berigten.

— De leden der tweede kamer zijn den 14den dezer weder te zamen gekomen. Verschillende wetsontwerpen zijn aan haar ingezonden, waarvan de voornaamste zijn, die tot conversie van schuld, tot het daarstellen van veranderingen in het wetboek van strafregt, dat hoofdzakelijk strekt tot vervanging van het bekende besluit van 11 December 1813, tot amortisatie van 1½ millioen aan staatsschuld voor gelden, voortspruitende uit het fonds der koopprijzen van de domeinen, en dat betreffende de verjaring der rente-bewijzen van de nationale schuld.

— Omtrent de cholera, waarvan zich het laatst in Leeuwarden sporen vertoond hebben, verneemt men niets meer. In de eerste helft dezer maand waren daar nog slechts twee lijders in behandeling; terwijl er geene zijn bijgekomen. De ziekte kan derhalve op dit oogenblik in geheel het land als geweken beschouwd worden.

— De verjaardag van Z. M. is overeenkomstig HD. verlangen, op eenvoudige wijze gevierd. Van de openbare en vele bijzondere gebouwen wapperde 's lands vlag. Het klokkenspel deed zich gedurende den geheelen dag bij afwisseling hooren. Na afloop van de militaire godsdienstoefening in de residentie werd er in de Maliebaan eene groote parade gehouden; op vele andere plaatsen is deze parade om het slechte weder uitgesteld. Z. M. heeft des morgens de leden van HD. militair huis ontvangen, die den koning hunne gelukwenschen hebben aangeboden. Ook de personen tot de onderscheidene hofhoudingen behoorende, zijn bij HD. toegelaten. Des middags was er een dejeuner-dinatoir bij H. M. de koningin-moeder, dat door HH. MM. den koning en de koningin, HH. KK. HH. den prins van Oranje, prins en prinses Hendrik en Frederik en prinses Maria werd bijgewoond.

H. M. de koningin heeft op dien dag het Luthersche weeshuis met een bezoek vereerd, en wel op het oogenblik dat de weezen aan tafel gezeten waren, om 's konings verjaardag te vieren. De koningin werd door heeren regenten ontvangen. H. M. heeft zich met de weezen zeer minzaam onderhouden.

— Uit eene vrij goede bron meldt men ons thans weder, dat eerlang eene promotie bij het leger zal plaats hebben. Onder anderen verwachtte men eenige mutatiën bij het korps koninklijke maréchaussée, alsmede bij den plaatselijken staf, en zouden aan de 2de luitenants van dezen laatste het tractement van ƒ 800 worden toegelegd.

— Naar men verneemt moet dezer dagen bij de Nederlandsche regering ontvangen zijn de mededeeling der hoven van Frankrijk en Engeland, houdende dat, welken loop de geschillen tusschen Rusland en Turkije ook mogten nemen, in het handels- en scheepvaartverkeer de neutrale vlag, als die van bevriende natie zal worden beschouwd en dus geheel veilig zal zijn.

— Als eene bijzonderheid van vluggen overtogt kan dienen, dat het schip *Amsterdam*, kapt. Wehdemeijer, den 14den Januarij, van Amsterdam te Suriname aangekomen, de reis in den buitengewoon korten tijd van drie en twintig dagen heeft afgelegd.

— Met belangstelling ziet men de uitvoering te gemoet, der aan de heeren Nihoul en Co., verleende concessie tot daarstelling van eenen spoorweg tusschen Zeeland, Noordbrabant en Limburg; vermits de exploitatie daarvan gewisselijk niet anders dan voordeelig kan wezen.

— Reeds in het laatste der maand Januarij is door den heer L. Rome, te Amoy, van wege de Hollandsch-Belgische spoorwegmaatschappijen bij het Nederlandsche gouvernement concessie aangevraagd tot aanleg van eenen spoorweg van Maastricht over 's Bosch naar Utrecht, in aansluiting met dien van Luik op Maastricht, waarvoor reeds vroeger de concessie is aangevraagd.

— Z. M. heeft *benoemd:* bij de geneesk. dienst der landmagt in Oost-Indie, tot offic. van gezonh. 3de kl., *C. D. T. Husemann;* bij het leger in Oost-Indie, tot aspirant-betaalm., den sergeant *W. M. de Jongh*, van het koloniaal werfdepôt; tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, *T. D. G. Rolandus*, 1ste luit. der artill. bij het garniz. te Curaçao; tot ridder van de Milit. Willemsorde 4de kl., de serg., *P. M. Flou*, van het wapen der inf. in O.-Ind.; ter zake van de in 1851/52 in het Palembangsche plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen, met bepaling dat bij afzonderlijke dagorders zoo in Nederland als in Indië ter zelver zake eerv. zullen worden vermeld, de serg. *P. de Nijs*, (sedert overleden) de korp. *J. Torfs*, en de flank. *F. Elsen* en *E. Verbeeck*, de eerstgen. van het wapen der art., en de drie anderen van het wapen der inf. in O.-Ind.

— De laatste berigten uit Konstantinopel loopen tot 6 dezer. De vloot ligt grootendeels weder in de baai van Beicos en slechts 8 à 10 stoomfregatten zijn naar de Zwarte Zee teruggekeerd, om een Turksch convooi naar Battoum te brengen. De stormen die tegenwoordig in de Zwarte Zee woeden, schijnen oorzaak te zijn dat de groote schepen te Beicos blijven. De Russische vloot wordt gezegd in de haven van Sebastopol te liggen. Er heeft te Konstantinopel eene wijziging van ministerie plaats gehad. De seraskier Mehemed-Ali is door Riza-pacha vervangen, terwijl Achmed-pacha tot kapudan-pacha is benoemd. Mehemed-Ali werd ontslagen, omdat hij zich met Reschid-bassa niet verstaan kon. Als een zeer hooghartig man, werd zijne aftreding te Konstantinopel met genoegen vernomen, zoowel door de vorige ministers als door dat gedeelte van de bevolking, hetgeen wenscht, dat de Porte den gematigden weg niet zal verlaten. Men dacht dat Riza-pacha de voetstappen van zijn voorganger zou drukken en dat hij niet minder dan deze gezind is, om de Russen nadrukkelijk het hoofd te bieden.

Den 30sten Januarij was een zeer luisterrijk bal gegeven door den generaal Baraguay d'Hillers, aan het hotel der Fransche ambassade, 't welk was bijgewoond door de ministers en voornaamste Turksche ambtenaren, mitsgaders door de leden van het corps diplomatique, met uitzondering echter van den Engelschen gezant, lord Redcliffe, die, naar men verzekerde, wegens ongesteldheid verbinderd was geworden, op dat feest te verschijnen. Het had nog al de aandacht getrokken, dat de beide admiralen dat bal niet hadden bijgewoond. Sedert de terugkomst der eskaders voor Beïcos, scheen de goede verstandhouding tusschen lord Redcliffe en den admiraal Dundas te hebben opgehouden. Men hield het voor zeer waarschijnlijk, dat genoemde vlootvoogd het minder gepast heeft geacht, om den Engelschen vertegenwoordiger in de gegevene omstandigheden op een onzijdig grondgebied, als de zalen van de Fransche ambassade, te ontmoeten, en de admiraal Hamelin zich daar niet zonder zijnen wapenbroeder heeft willen vertoonen. Het was der aandacht mede niet ontgaan, dat slechts zeer weinige Engelsche hoofd-officieren der marine dat bal hebben bijgewoond.

Van het tooneel des oorlogs in de Vorstendommen en in Azië, is in de laatste dagen weinig bekend geworden. Alleen verneemt men, dat den 5den dezer bij Giurgewo een bloedig gevecht heeft plaats gehad, waarin beide partijen aanzienlijke verliezen leden en dat de Russische troepen, die Kalafat bezetten, weder een eind vooruit gebragt zijn. De positien der Turken bij Kalafat zijn zoo sterk, dat de Russen ze in het front niet schijnen te kunnen aanvallen, zoodat de generaal Schilder reeds heeft voorgesteld ze om te trekken, hetgeen echter niet geschieden kan, dan over Servisch grondgebied. De Russen hebben tegenover Routchouk eene batterij 36 ponders opgerigt en zich voorts van een eiland tegenover Matchin meester gemaakt, dat zij in staat van verdediging gebragt hebben. Voorts meldt men uit Konstantinopel dat een aanval der Russen op het fort St. Nicolaas is afgeslagen.

— Eene telegraphische depeche van Bucharest van 18 Februarij, meldt dat de Turksche flottille voor Rustschuk gestationneerd door de batterijen van den generaal Schildor geheel verwoest is. Van Widdin hebben wij berigten van den 18den dat de twee legers in klein Walachije in hunne zelfde stelling staan. Al de Turksche troepen op marsch van Sophia naar Widdin hebben contra order ontvangen. Het garnizoen van Sofia rukt naar Macedonië op tegen de insurgenten van Albanië. In Albanië neemt de opstand overal toe en vlugten de Turken naar alle zijden. Het leger der insurgenten staat tusschen Strata en Janina; hun wachtwoord is: «Dood of vrijheid der Grieken." Het is volstrekt hun doel niet zich met de Russen te verbinden maar een onafhankelijk Grieksch rijk te stichten, onder een dan verkiesbaar hoofd.

Het eiland Mekan was den 13den in de magt der Russen. De Arnauten en Albaniërs in de Turksche armée vragen hun ontslag om huiswaarts te keeren. Het leger der insurgenten bedraagt in de opgestane districten 8000 man. In Athene en algemeen in Griekenland toont de bevolking de meeste opgewondenheid voor de zaak der Epiroten en Thessaloniniërs. Honderden van menschen emigreren dagelijks om zich met de opstandelingen te vereenigen.

Scheepstijdingen

AANGEKOMEN

Brouwershavens 11 Feb. *Meteor*, J. C. Poppe, v. Batavia n. Rotterdam.
12 *Malvina Vidal*, C. Jachmann, v. Batavia n. Rotterdam.
6 *Jan Hendrik*, H. de Jong, v. Passoeroeang.
8 *Susanna*, T. M. Jaski, v. Soerabaija.
14 *Koophandel*, P. de Boer, v. Padang.— *Sara Johanna*, H. Sweys, v. Batavia.

VERTROKKEN.

Brouwershaven 13 Feb. *Mercurius*, D. Visser, n. Bat.
21 *Java's Welvaren*, H. Wittebol, n. Batavia.

ZEILKLAAR

Hellevoetsluis: *Macaraïbo*, J. Kuijt, via Hartlepool n.

Schepen in Lading

TE ROTTERDAM

Naar Batavia, Samarang en Soerabaija, *Elise Susanna*, (T. Cars T.z.
» Dito, Dito en Dito, *Jacatra*, T. Buijs J.Zn.
» Dito en Soerabaija, *Europa*, ...

TE AMSTERDAM.

» Batavia, *Willem de Clerq*, P. Ouwehand.
» Dito en Samarang, *Magdalena*, A. P. Klein.
» Dito en Dito, *Tweelingszuster*, W. P. Carst.
» Dito, Dito en Soerabaija, *Goede Verwachting*, F. H. (Zeylstra.
» Dito, Dito en Dito, *Vier Gebroeders*, G. F. Wiegmink.
» Samaraug en Soerabaija, *Staatsraad Baud*, T. de Jong.
» Soerabaija en Pasoeroeang, *Hermina Maria Elisabeth*, (U. Bonjer.

Marktberigten.

Koffij. Door gebrek aan genoegzame aftrek bleef dit artikel in eene flaauwe en gedrukte stemming verkeeren en is sedert onze vorige nog verder teruggegaan. Kort na ons vorige berigt werden uit de eerste hand afgedaan tot 31 à 33½ c. voor goed ordinair à hoog geel. Weinige dagen later tot 31 c. voor goed ordinair koopers.

West-Ind. soorten zonder omgang en genoegzaam geheel nominaal.

Ruwe Suiker. Gedurende de laatste 14 dagen werden verkocht: 3000 kranj. en kann. *Java*, waaronder 451 per *Mary Montague*, tot ƒ ¾ boven November-prijzen, 1933 per *Malvina Vidal*, tot ƒ ½ dito, en later 332 kr. per *Meteor*, tot November-prijzen. De markt is dus weder iets verflaauwd. In *Surin.* en *Nickerie* werden 415 vaten verkocht van ƒ 23¾ à ƒ 26½ Nieuwe Conditie (15 pCt. tarra).

Thee. Het eenige belangrijke dat van dit artikel te vermelden valt, is het onverwachte arrivement eener lading direct van China per *Monarch*, bestaande uit: 2665/4, 242/8 kisten *Congo*, 578/4, 385/8 kn. *Souchon*, 735/4 kn. *Pecco*, 78/8 kn. *Thunkay*, 50/8 kn. *Hyfant*, 194/8 kn. *Uxim* en 55 kn. *Imperial* Thee, te zamen 3978/4, 949/8, en 55 kisten. De omgang bepaalde zich geheel tot kleinigheden voor de behoefte. In de prijzen valt geene verandering op te geven. Ordinaire *Chinesche Congo*, is nominaal op 90 à 92 c. te noteren. Daar de gearriveerde lading wel spoedig in veiling zal worden aangeslagen, houdt zulke thans allen omgang tegen.

Rijst. In dit artikel is sedert onze vorige zeer weinig omgegaan. De eenige bekende verkoop uit de eerste hand bestond uit de lading van ca. 3500 balen *Aracan*, per *de Leeuw*, tot geheim gehouden prijs, men denkt ƒ 9. In de laatste dagen hebben eenige aanvoeren van Java plaats gehad, bestaande uit c. 6000 bn. *Tafel* Rijst en ca. 2200 bn. *Java*, welke nog niet aan de markt zijn gekomen. Door gebrek aan vraag voor uitvoer verkeert de markt in eene zeer kalme positie en zijn de prijzen niet meer dan nominaal op de volgende noteringen: goed blanke *Java*, ƒ 10, *Java Tafel* ƒ 12, *Aracan* ƒ 9 à 9½.

Specerijen met zeer weinig handel. *Peper* op 27½ c. gehouden en weinig voorhanden. *Notenmuscaat* No. 1 nominaal 190 c. zonder kooplust. *Foelie* tot 172 c. aangeboden. *Amboina Nagelen* weder minder gevraagd en boven 42 à 43 c. voor de No. 2 en 1 zijn thans weder geen koopers te vinden. *Java Kaneel* steeds zonder vraag en geheel nominaal; No. 2 95 c., No. 3 75 à 80 c.

Van *Java Tabak* zijn sedert onze vorige opgave verkocht 120 pakken, gemerkt MTT, per *Vriendschap* en werden per *Blundell* 205 pakken van Batavia aangevoerd. De voorraad in de 1ste hand bestaat thans uit 2279 pakk.

Java Indigo steeds zonder handel, doch vast. De voorraad bij de Nederlandsche Handel-Maatschappij bestaat alhier uit 116/1, 1475/2 kisten (1359 picols) en te Amsterdam uit 227/1, 1887/2 kisten (1966 picols).

Van *Huiden* zijn verkocht 1880 *Oost-Indie.* per *Julie*, prijs geheim denkelijk 34½ c. en 1000 *dito* per *Vriendschap*, door zeewater beschadigd, tot 34¾ c.

Bindrotting. De kooplust was gering, waarbij komt de aanzienlijke toevoeren bij particulieren, meerendeels van incourante kwaliteit. Afdoeningen hebben niet dan verlaagde prijzen kunnen plaats hebben; de juiste prijzen zijn intusschen geheim gehouden; zij betreffen de volgende partijen: 720 bossen per *H. Vincentius de Paulo*, 1063 bossen per *Jan van Hoorn*, 200 picols per *Julie* en 250 picols per *Blundell*. De voorraad bij de N. H. M. bedraagt heden 136,672 bossen, en bij particulieren alhier 26,653 bossen.

Batavia Arak: Sedert ons laatste berigt zijn afgedaan 14 leggers per *Meteor*, tot ƒ 200, en 168/2 leggers zeilende per *Virginia*, op Amsterdam, waarvan de prijs is geheim gehouden (zijnde ƒ 210). De kwaliteit dier aanvoeren is gewoonlijk inferieur, doch de sterkte zeer hoog. Er is thans niets meer aan de markt dan zeilende en waarvoor men ƒ 250 vraagt.

GEDRUKT TE *SAMARANG* BIJ **V. H. NOMAN, KOLFF & CO.**